

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : การนำหลักสาราณิธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด
- ผู้วิจัย** : พระมหาไพฑูรย์ จิตตทนฺโต (อุณพันธ์)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : พระมหามิตร จิตปญฺโญ, ดร. ป.ธ.๔ , พธ.บ.(รัฐศาสตร์), พธ.ม.(พระพุทธศาสนา), Ph.D.(Buddhist).
 - : ผศ.ดร.สุวิน ทอปปั้น, พธ.บ.(ปรัชญา), M.A.(Phil.), Ph.D.(Phil.)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๓๑/มีนาคม/๒๕๕๖

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ ๑) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ๒) เพื่อศึกษาระดับการนำหลักสาราณิธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ๓) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่าง จำแนกตามเพศอายุและระดับการศึกษา การนำหลักสาราณิธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ๔) เพื่อศึกษาแนวทางการนำหลักสาราณิธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ประชากรได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๐๓ รูป/คน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๔ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีของ Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๘๒ รูป/คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t- test แบบ Independent sample) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย พบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๒ และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๖๘ ซึ่งมีอายุระหว่าง ๒๐ - ๓๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๔๘ อายุระหว่าง ๓๖ - ๕๐ ปี คิดเป็นร้อยละ

ละ ๓๖.๕๕ และมีอายุระหว่าง ๕๑ – ๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๓ และระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๕ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๘๘ และปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗๓

ระดับการนำหลักสาราณิยธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง ๖ ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านเมตตาทายกรรม ด้านเมตตาโมกกรรม ด้านเมตตาวิจิตรกรรม ด้านสาธารณโกภโกภิ ด้านศีลสามัญญตา และ ด้านทักขิสามัญญตา

ผลการเปรียบเทียบของการนำหลักสาราณิยธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบของการนำหลักสาราณิยธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ อยู่ ๓ ด้าน คือ ด้านสาธารณโกภโกภิ ด้าน ศีลสามัญญตา และด้านทักขิสามัญญตา ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ผลการเปรียบเทียบของการนำหลักสาราณิยธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด มีระดับการศึกษา ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน มีการนำหลักสาราณิยธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการนำหลักสาราณิยธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้บังคับบัญชาควรติดตามดูแลงานอย่างใกล้ชิด ช่วยแนะนำเมื่อพบปัญหา และเพื่อนร่วมงานควรให้ความเป็นธรรมเสมอภาคกัน มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน มีน้ำใจช่วยเหลือกัน ฝึกอบรมในเรื่องของกิริยามรรยาทโดยการนำให้เข้ากับหลักธรรมมากที่สุด และฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ จึงจำเป็นต้องริบดำเนินการพัฒนาโดยเร่งด่วนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ในระดับมากที่สุดต่อไป

Thesis Title : The Implement of *Saraniyadhamma* of the Educational Officers in Phrapariyattidhamma School, department of general studies, in Roi-et Province

Researcher : Phramaha Paitoon Cittadhanto (Loonphun)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Dr. Phramaha Mit Thitapabho Pali IV., B.A.(Pol.Sc.),
M.A.,(Bud.), Ph.D. (Bud.)

: Assist.Prof.Dr.Suwit Thongpan B.A.(Phil.),
M.A.(Phil.),Ph.D.(Phil.)

Data of Graduation : 31/March/2013

ABSTRACT

The main objectives of this thesis were: 1) to study the factors of the individual of the educational officers in Phrapariyattidhamma School, department of general studies, in Roi-et province, 2) to study the level-scale of *Saraniyadhamma*'s (virtues for fraternal living) implement in doing works of the educational officers in Phrapariyattidhamma School , department of general studies, in the area of Roi-et province, 3) to do a comparative study of age, gender, and educational achievement and the implement of *Saraniyadhamma* of the educational officers in Phrapariyattidhamma School, department of general studies, in Roi-et province, and 4) to study a process of applying *Saraniyadhamma* in doing works of the educational officers in Phrapariyattidhamma School, department of general studies, in Roi-et province. 103 of the educational officers (both monastic members and lay people) in Phrapariyattidhamma School, department of general studies, in the area of Roi-et province were the sample in this study, and had reliability at 0.84. This study applied Yamane's methods in selecting the sample. And, the statistics used in this study were: Frequency, Percentage, Means, Standard deviation, T- test (Independent sample), F-test (One way ANOVA), and multiple comparison by using Scheffe' method.

The result of the study found that

The factors of the individual of the educational officers in Phrapariyattidhamma School, department of general studies, in Roi-et province could be summarized thus male was 57.32 % and 42.68 % was for the female; age between 20-35 years old 30.49 %; age 36-50 was 36.59 % ; and age between 51-65 was 32.93 %. Among them, 24.39 % not yet achieved bachelor degree; those who graduated bachelor degree was 54.88 % ; and higher than bachelor degree was 20.73 %.

The level-scale of the *Saraniyadhamma* or virtues for fraternal living's implement in doing works of the educational officers in Phrapariyattidhamma School, department of general studies, in the area of Roi-et province, at the whole picture, resulted in high scale which could be categorized from largest to smallest as following: *Mettakayakamma* (to be amiable in deed, openly and in private), *Ditthisamabbata* (to be endowed with right views along with one's fellows, openly and in private), *Silasamabbata* (to keep without blemish the rules of conduct along with one's fellows, openly and in private), *Mettamanokamma* (to be amiable in thought, openly and in private), *Mettavacikamma* (to be amiable in word, openly and in private), and *Sadharanabhogita* (to share any lawful gains with virtuous fellows).

There was no different in term of gender in applying *Saraniyadhamma* in doing works of the educational officers in Phrapariyattidhamma School, department of general studies, in Roi-et province, at the whole.

The implement *Saraniyadhamma* in doing works of the educational officers in Phrapariyattidhamma School, department of general studies, in Roi-et province had some difference in term of age in which it had a remarkable statistical significance at .05. While examining in each aspects, it had remarkable statistical significance at .05 in 3 aspects namely: *Sadharanabhogita*, *Silasamabbata* , and *Ditthisamabbata*, but there were no differences for the other 3 aspects in term of statistic.

The result of comparative approached in applying *Saraniyadhamma* in doing works of the educational officers in Phrapariyattidhamma School, department of general studies, in Roi-et province, in term of educational achievement , had no difference.

The recommendation for implement the *Saraniyadhamma* in doing works of the Educational officers in Phrapariyattidhamma School, department of general studies, in Roi-et province found that the director should care about his controlees and gave them advice when it was suitable. Moreover, the colleagues should concern about righteous practices toward each number and always trained oneself in proper moral conducts. Therefore, it was very important to forester knowledge and understanding of Buddhist principles to the educational officers in Phrapariyattidhamma School, department of general studies, in Roi-et province for the progressive educational achievement.